

لەنیوان ویست و حەقیقتەدا .. ئەمیریکا - کورد یوەندی

ئەمرو ھىچ ھىزىك نىيە لە جىهان تاپارادەي رووبەرۇوبۇونەوە لەگەل عىراق
پشتىگىرى لە كورد بکات

هیچ کارت و خالیکی هیزی ههیه که ئەمریکا پابهند بەو دۆستایەتییه
گریمانەنگاراوهە بکا کە لەگەل کورىدا هەیەتى؟ ئەگەر ئەمریکىيەكان دۇستى
تىرى جىيى مەتمانە لەعیراقدا بىدۇزىنەو ئاپا قورسايى سیاسىيى كورد بۇ
بەزەزەندىيەككائى ئەمریکا چىلى بەسىر دېت؟

* ئاپا ئەگەرى ئەو هەيە ئەمریكىيەكان رۆژىك پشت لەكىرۇدو
دۇستایەتىكىدىنى بەكەن؟ ئاپا لەچ دۇخىكدا ئەو پېشتكىرىدە رۇودەدات؟
پلانى كورد چىيە بۇ رۇوبەر ووبۇونوھە لەگەل ئەو جۇره ئەگەرانەدا؟ ئاپا كورد
حسابى بۇ ئەو ئەگەرە كىدۇوە كەدەشىت ئەمریكىيەكان، لەپەر ھەر ھۆيەك
دېت، پېيوسەتىوپۇنباي بەدۇستایەتىكىدىنى كوردى عىراق پاشەكشەبکات؟
ئاپا بۇئۇھە يەرچاۋى رووتنر بېت لەسياسەتكىرىدنداد، سەركەپاپتىي كورد
پېيوسەتى يەساغكەرنەوە حەقىقەتى پەيوەندىي خۆى لەگەل ئەمەرىكادا
نېيە؟ ئاپا پېيوسەتى بەو نېيە دۇستایەتىكەكى بىانات ئاستىكى ستارتىزى و
لەوهەش بىكۈلىتىوھە كەچۇن دەپياتا ئاستى ستارتىزىيەوە بەچ شىيەپەيك؟
* ئاپا پېيىكەكى كورد لەنماو رېكەوتىنامەي ستارتىزى ئەم دواييانەن ئىيوان
عىراق و ئەمریکا چىيە؟ حسابى چىمان بۇ كراوهە دىدى ئەمریکا بۇ كورد
لەچوارچىبوھى عىراقدا يان تايىھەمەندىي خۆى پىددەرىت؟

سکریپت نووسین

به شداربوی دووهم: لیکولهمر - د. بورهان یاسین

۱۰

د.بورھان یاسین

دیدی سه رکردايەتى كورد لەمەر
پەيوەندىيەكانى لەگەل ئەمەرىكا
تىيەلاؤوييەك بۇوه لەخۆشبىنى و
نيگەرانى

کیشنه که لدبوونی یان نمبوونی پشگیریه یا
لهندنیک شتی تر دایه؟
بمباودی من جگدهلو شنانه
کیزوتورتیش زانوان و هکو ثموهی بتو نموده
ولاتان بردرژوهوندی خوبیان لپشتگیریکردنی
کوردادا نایشنده، بدالم راستیبه کیش
ثمهه یه کهلا یینه کوردی لدعیراق خوی
روزیکی گرنگی همیوره له کممبونویه
تم پشتگیریه. لدراستیدا سمرکردایهه
کوردی لمباشوره ماؤهی چوار سال زیارت
هدموو قورسایی خوی خستوتسرد بەغداو
تاپادهه کی یه کجار زر دیپلوماسی خوی
لددهرهه بدانیهه تی له تمور پیا روزئاوا
زور کمکردنتو، بدلکو دتسوان باینم
راشیگرتونو. ثمهه تنها له کاتی قهیران و
هستکردنی جددی بهمنترسی پاشکشهه
و هکو تیستا دهیینهن، کهلا یینه کوردی
سمرلنونی هست به گرنگی روزی و لاتانی
تریش، جگه لدتمهه ریکا، ده کات. لممهش
زیتر له ماووه دوای کوتنی رژیمی سدام
تا یستا لاینه کوردی بدو سیاسته
کهپادهه کردهه مسنهلمی خوی لدعیراق
بەتوندی کردهه بەممەلهه کی فاوخوئی
عیراقی. جا که کورد خوی له هدموو
ماؤهیدا شهو سیاسته بتو خوی
هەلیژارادیت لاینه کانی ده روهه چې
دتوانن بکهن.

* تامرز هیچ هیتیک نییه لهجیهان
تارادهه روپرسروسوشهه له گهل عیراق
پشتگیری لکه کورد بکات، دواجار له گهل کام
عیراق که کورد خزی له حومه کمایکرد نی
بیمشدارو سفرق که کشی کورده، بدلام
همه وک لمسروهه ثماش امپیدا ده کریت
البرو به دربوونه دهیه کی تامرزیکا له گهل
لا یادنی عدربهه له عیراق و بدینستگاهیشتن
له گهل شهه لا یادنیه، تامرزیکیهه کان
پشتگیریهه کدیان و دسمرخهن بق کورد بو
هندنیک تاستی سیاسی و سنتاتیشی زور
پیشکمتووتر له لووهه یئستا، وک پیشتر
ساله کورد خزی رولی بیوچانی
لدمامزراندنوهه بینیو، بگره لدر استیدا
بهینه هاوکاری کورد ثم دو لمته تسلیمن
مومکن نهبو دامجزریتهه.
پشتگیریهه لمولاتانی تر بق نییه؟ ثایا

لەباشۇرۇدا بەندگىرى زۆر پەروپۇرۇيان بۆتىمە
بەشى ھەزەزىزى بۆ تىسەدە دەگەرىتىسەدە
كەلايدىنى عەرەبى قىبوولى نىيەن كورد خاونەن
تىرادەدى راستەقىنە بىت لەسىر خاكى خۆزى و
لەمىرى سەرچاوا كانى دەولەمەندى و مەسىلە
چارەنۋوسازە كانى تردا. جا لەم پېپۇستىداو
بەمانا يەكى تىر، ئەمەرىكا تەنھا ھۆكارىكە
لەمۇقاۋەغان نەك ھۆكارى چارەنۋوسازو
بىرپارادەر لەپىنەستىگىيەشتى بارى سىياسى
كورد لەباشۇرۇ كورستان.

بەواتايىكى تىر، كىشە كە لەنان
قوولايى جىهانىيىشى و فەلسەفى سىياسى
بىراشى كورد خۆزى دايىه. هەر بۆ ئۇمۇنە،
سالانىكە لايىدى كوردى، لەسىرۇي
ھەممۇريانوھە سەرۈزك كومار جلاڭ تالبىانى
و سەرۇڭى كەدرىتىم مەسعود بارازانى، ھەولى
جىددى دەدەن بۆ فەراھەمكەرنى ئەمۇي
پىشىدە گۇترى تاشتىوابىي نىشتىمانى لەعيراق،
بەلائام پارادەكس (مورفەرقە) ئۇمۇيە كەھەر
وەختىن ئەم تاشتىوابىي فەراھەم بىت ئامۇ،
بەندگىرى زۆر، لەپىزىسىپ بەرەھەمەيتىنەيدا
لەسىر حىسابى كۆمەلىك تەنازاولى ترى
لايىنى كوردى دېبىت و بەندگىرى زۆر
بىزەنپانى پېپەندىسييە كانى كورد و ئەمەرىكا
تەسۋا دېبىت، چونكە كاتىك ئەمەرىكا

هندموو عيياق بـدـهـسـتـدـيـنـيـ، جـاـ ثـوـ
كـانـهـ پـيـوـسـتـيـ تـمـرـيـكـاـ بـهـدـهـلـمـرـنـاتـيـشـيـ
کـورـدـسـتـانـ چـيـهـ بـهـ هـارـهـ عـاـنـيـ سـتـزـتـيـشـيـ وـ
دانـانـيـ بـنـكـيـ سـرـبـاـزـيـ لـهـوـ لـهـاـسـتـيـداـ
دـهـيـتـ هـمـرـ لـهـيـسـتـاـهـ بـهـيـگـرـانـيـ زـوـرـهـوـ
بيـرـ لـهـدـهـ رـهـاـوـشـتـهـ سـيـاسـيـهـ نـيـگـتـيـشـهـ کـانـيـ
شـامـشـواـيـ عـيـاقـيـ بـوـ کـورـ بـکـيـشـنـوـوـ
شـامـادـبـينـ دـوـایـ بـدـهـسـتـهـاـتـانـيـ ثـوـ
شـامـشـاهـيـ بـهـ هـنـدـسـكـانـ کـهـ دـهـ

۲- چه کمی کوکوژ بمتایمیت چه کمی
شنتزمی له پاکستان و نهگمری بونی
پرگرامی چه کمی له جوزه له تیان.

۳- نه لقاییده سدرچاوه کانی تری
توندرهه ییسلامی.

۴- هندنیک ناوجو خالی ستاریتی
زور گرنگ.

۵- کولنوری کودنار کودهتا کاپی

تمهیریکا بکوننه قناغیکی سارتردروه.
هدر درباره ناسوی پهوندنسیه کانی
کوردو ئەمریکا و مدرجه کانی
بدرده اوامبورینان. ده کریت مروژ باس
له کۆمه لیک ٿه مگر بکات. من باوردمواه
کدھندنیک لمو شناندی خزانهه رو لدو ڄلامی
پیشودا بهتایمیت پهوندنسیه کانی
نه گدره کانی دوازدزی پهوندنسیه کانی

پیشنهادی که از این میان اینکه در اینجا مذکور شد، باید این است که از این دو انتخابات، انتخابات ریاست جمهوری را برگزینند و انتخابات مجلس شورای اسلامی را بفرموده باشند. این انتخابات را می‌توان در ۲۰۰۷ بهار آغاز نمود. این انتخابات را می‌توان در ۲۰۰۷ بهار آغاز نمود. این انتخابات را می‌توان در ۲۰۰۷ بهار آغاز نمود.

۷- ترس و بدایتیستی ترسی ئەمیریکا، لەزىدې بۇونى ھەدەمۇنى شىعە(بدایتىسى) ھى ئىران، لەناو ئەو كەوانەن قەپىرەندىدا.

۸- كۆمەلتى تىسرايىل و بىرۋەزەندىيەكەنلى ئەمیرىكا لەناو جوڭارايىلى ئەو كەوانەن يەدو رووپەرىدا. مەندى. كۆمانى تىدا نىبە كەنەم كەوانەن يە دورۇرى ناواچى خەلچىخ و لۇبىشدا گۈنكۈتىن سەرچاچەكەنلى بىرەمەنئان و بازارى ئەنۇت دەدات و ھەروەھا لەباڭورىشىمۇ خىزى لەناواچى قوقازى گەنگ و پىر لەقەپىران دەدات.

ماوهىدە كە بەيدە كەلوھ گەردىانى كېشىدە دىبارىدە كەنلى ناو ئەم كەوانەن يە قەپىرەنەن جىنگىدى سەرچىن و گەنگىيىدىانە، لەلەپەن سىاسەتكاران و پىسپۇرائۇمۇ، بەھەندىدەكى بەرزەكانى سىياسەت لەباشۇرۇ كوردىستان زۆر زۇوت پېپىست بۇون.

بەھەر حال، تىستا لەناوجەرگەمى پېرۋەسە گۈزەنكارىيەكەندا، ئەمەي ھەستىنە كەنەندى شەن كەراسەتمەخۇ كارادانەنەيىدان دەبى ئەمسەر ئاسۇو مەرچەكەنلى پەپىوەندىيەكەنلى كورد و ئەمیرىكا:

۱- ئەمۇ گۈزانكارىيەنلى كەچاۋەرۋانە كەرىن بەمسەر سىياسەتى ئەمیرىكادا بىن بەپىوەندىيە لەگەل بابەتى عىراق.

۲- پېرۋەزى دەللتى عىراق و پەپىوەندىيە سەرتاپىشىزەكانى ئەو دەللتە بەئەملىكى اوھ كارىپگەرلىيەكى چارەنۇسسازى ئەمسەر رەوت و سروشىتى پەپىوەندىيەكانى كورد و ئەمیرىكا دەبى: لەپارچىۋە ئەيتىكى

* زورچار بآس لههاروپه یمانیتیی یان دوستایه تیی نیوان هه ریمی کوردستانی عراق و ئەمریکا ده کریت، هەم بە پرسانی کوردو هەم ناویه ناویه کانیش ناماژه بە وە دەکەن کە دوستی کوردن و پشتیوانی دۆزە رهوا کە یان دەکەن، نایا حەقیقتی ئەم دوستایه تی و هاروپه یمانیتیی - ئەگەر هەمیه - چیبیه؟ چۆن و بەچ پیوھو له سەر بەنەمای چ بەرژەوەندییەکی دیاریکراو کوردى عراق دوستی ئەمریکایا یان ئەمریکا دوستی کوردە، ئەم دوستایه تییه له چ دەقىیکى نۇوسراو، یان رىكە وتەنامەیەك، یان پەیمانامەیەکى دوو قولید، دیاریکراوه؟

* نایا ناوارەرۆکى ئەم دوستایه تییه بەنەمایەکى ستراتیزى و رەسمىيە، یان تەنها بەرهەمى دىدېکى ھاویەشە بۇ مەندى لە رووداوه کانی عراق و رىكەوتى هەندى بەرژەوەندییە نیوان هەردوو لايە لە عراق و ناوجەكە؟ ئەم دوستایه تییه هېچ پا بهندىبوونىكى ئە خلاقى و ئىلىزامى لە بەرامبەر بەرژەوەندیيە کانى هەردووللا دا تىدا يان تەنها مواکەپەکىدىنى کوردە بۇ بەرژەوەندیيە کانى ئەمریکا و خۆگۈنچاندە لە گەل ویستى ئەم ھېزە جىهانىيە؟

* نایا سەركەدا يەتى كورد چۆن دەروانە ئەم دوستایه تییه، تاچەند جىنى دىلىيىايە و دەكىرى گەرۇي لە سەر بکریت، ئەي تاچەند دوستایه تییەكى بى ئاسقۇ بى ئايىندىدە؟ ئاخۇ لە بەنەرتدا ميكانىزىمى بۇونى ئەم دوستایه تییە و مەرجەكەنلى دەرىزە كىشانى چىبىه؟

* نایا كورد جىگە لە ئەمریکا هېچ ھېزىكى ترى جىهانى ھەم بېشتى بېھستى بو پشتیوانىكى دەنەف و داوا كارىيە سیاسىيە کانى لەعراقدا؟ نایا كورد

* دهوانین بلىين ديدى سدركردا يهتي
کورد لمصر پدبيونديسيه کانى له گدل
ئەمرىكا تىنكلاؤسىك بوره له خوشبىنى
و نېچەۋانى. تىوهى ئەمەزز دهوانين
بىلىين تىوهى كەتۇ خوشبىنييە تەو
پەرھەممى نەبۇوه كەپقىسىست بوره، بەلام
تەو نېگەرانىيەش، دىدى سەرۋىكى هەرىم خۇرى
له، بۇغۇونە، دىدى سەرۋىكى هەرىم خۇرى
دەرسىيە شەو دەرھاۋىشتە سىاسىيانە
پىيىستانىدى نەبۇوه كەددوابا يېيانىتتى.
تەو رەد كەرنەمەيە هەر دەوايىشى (وتەكەي
سەرۋىكى هەرىم) بۇ چاۋكەوتىن بەۋىزىرى
دەرەۋە ئەمرىكى (كۈندەلىزا يايىس) دەكىرى
تازارەدە يەكى زۆر دەرسىيە شەو نېگەرانىيە
پىيىتتىدە دورىش نېبىي بەل شىۋىيەمى
كەرىيس وىستەتى سەرۋىكى هەرىم
تەغامىدات بەخۇرىنىدە سەرۋىكى هەرىم
ھىيمىسى هەلۋىيىتتە يەكى تازىدى ئەمرىكاي
نېگەراناتمازىرى بۇويتتى يَا ناشاشىستەپوپىيت
بەجىكىمۇ رېڭەمى خۇرى وەك سەرۋىكى هەرىم.
بەھەر حال وادەزانم لەناو پىيكتەتى
سايىكۆلۈزى-سیاسى كەسایەتى سەرۋىكى
ھەرمىدا ھەستىكىنى بەردە داوم بەتاللىقى
بىرھاتتەوھ مېرىۋۆسىھە كەنى نىسکىزى (١٩٧٥)
لەھەنسۇ كەن سىاستدا ئامادەيە.

بهماناید که تر لهناو شو هست بداتلیتی
کردنده میژو و پرۆسە سیاسیه کان
له همان سات و کاتدا ده توان یه کتر
بگردموه بکتر بدھیزیکن.
له لایاد کی ترهه لهناو هست نیگرانی
لسو پدیوهندیاندا بمردوام دوو شت
تماده بیان هدیه:

نهان بیگریش و نهادن پیوهی پدیده ندیمیه کان
له خوشبینی و هک نهادن پدیده ندیمیه کان
و هک (اعمشتیکی) یه کلاهیمنی نه کتمدریکی
بیهیز (هک کورد) بیست بوز کتمدریکی پر
هیزی و هک نتمیریکا.

۲- بسراه دام هدلسند گاندنی
ئمو پدیده ندیمانو پیدا چوونه ده بیان
بە چاو تکی رخنە گرانەو لمبم روشنایی
گۆرانکارییه کانی سفر مهیدانی عیراق
و تاو هاو کینشه تیقلیمیه که، بگره
همندیک جارو له همه ندیک با مهتدنا له هاو کینشه
جیهانیه کەشدنا.

۳- گوتاری ره سی کوردی و هک
گوتاری رژیم و بزوتنهوه سیاسیه کانی
جیهانی سیههم (بە جیاوازی ثائیدن لوزی)

دیمی و چپ و نهاده‌بی، لدرشناختی
کولنوریگی سیاسی سدقامگی بودا،
زو پهنا بۆ هۆکاری دروهه دهبات(وهك
میتەتى دى رونکردنەوە تىنگدېشتن) وەك
ئەوهى ئەمەن ھۆکاره دەره كىيە لهپشت ھەممۇ
شىكست و نسڪۈيە كەوهى بىيەت و دەلەمەرەوهى
ھەر پرسىارييڭ بىيەت. ئەوهى كەپپەۋىستە
سەرکەر دىيەتى كىرد ھەرچى زۇترە بىيکات
ئەوهى، بەتايىمەتى لەبارودۇ خىكى وەك
ئەمەزىي پىر لەننېكىرانى، خۇزى رىزگار بىكات
لەو كولنوره سىياسىيە، كە لەراستىدا
نایىتە يارىددەر لەچارەسىر كەرنى دەرىجى
كېشىدەك و دەلەمەرەوهى راستەقىنىيە
ھەچ جۆرە نىنگەرائىيەك نىيە.
لەم روووه، دەپىي بىراشاڭا وانھەن
بلىيم كەتەوە تەنگىزلىنى كەتمەنەز كورد

لیڈی ۱۵۰۰

هُوكارِیکہ

لەھۇكارەدان

لەپ ھوتارى

۱۰۷

الطبعة الأولى

بادی سلسلہ کمپنی

1